



Voorwoord

Het zijn drukke tijden voor de Werkplaats. De huidige subsidieperiode loopt tot het einde van dit kalenderjaar. Met het ministerie van VWS zijn we in gesprek over een nieuwe periode, zelfs voor vier jaar. Dat betekent dat we de komende maanden terugblikken en vooruitkijken: wat hebben we de afgelopen tweeënhalve jaar gedaan, wat heeft dat ons gebracht, waar willen we mee door en welke nieuwe accenten willen we leggen? Dat zal resulteren in een nieuwe regionale kennisagenda voor 2023-2026. Daarvoor zijn en gaan we in gesprek met onze regionale kennispartners in de leerateliers en met andere belangstellenden.

Ondertussen werken we lekker door in de leerateliers. In deze goed gevulde nieuwsbrief brengen we je graag op de hoogte van de activiteiten van de afgelopen tijd.

Suzan van der Pas

<https://werkplaats sociaaldomein.zhn.nl/>

LEERNETWERK INTEGRALE AANPAK MULTIPROBLEMATIEK

Lancering Handreiking Leeratelier Maatwerk en Regie

De Handreiking Leeratelier Maatwerk en Regie is een bruikbaar werkdocument en is ontwikkeld ter ondersteuning van professionals die in het sociaal- en veiligheidsdomein in hun werk worden geconfronteerd met complexe problematiek en waarbij o.a. integraal samenwerken wordt gevraagd. Ook geschikt voor het onderwijs voor aankomende beroepsbeoefenaars. De handreiking is uitgebreid en verdiepend vormgegeven met aandacht voor kaders, de masterclass met de drie uitgewerkte trainingsmodulen (Grondhouding, Maatwerk en Regievoeren), een Serious Game en netwerkvorming. Dit product is ontstaan op basis van de doorlopen ontwikkelingsfasen (vanaf 2019), de uitvoering van de masterclass aan 95 professionals van de gemeente Den Haag, de ervaringen van deelnemers, praktijkexperts en trainers, de advisering vanuit de stuurgroep en op grond van evaluaties.

Het leeratelier Maatwerk en Regie is een samenwerkingsverband binnen de Werkplaats Sociaal Domein Den Haag en Leiden. Bestaande uit medewerkers en managers van de Haagse gemeentelijke diensten SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), OCW (Onderwijs, Welzijn en Cultuur), het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden, lector Sociale Innovatie en Ondernemerschap van de Hogeschool Leiden en docenten van de Hogeschool Leiden en Haagse Hogeschool.

Het document is [hier](#) te lezen.

Handreiking Leeratelier
Maatwerk en Regie

Leeratier Signaleren van armoede bij kinderen



Op dinsdag 8 februari heeft een leeratelier met ongeveer 25 deelnemers vanuit het werkveld, gemeenten uit de regio en het lectoraat Sociale Innovatie & Ondernemerschap plaatsgevonden. De online bijeenkomst ging over het signaleren van kinderen die in armoede opgroeien. De aanwezigen hebben vanuit verschillende perspectieven samen mét en ván elkaar geleerd over hoe dit vraagstuk op te pakken.

[Lees verder](#)

Informatie over het leeratelier: Ronald Schurer: Schurer.r@hsleiden.nl en Wiep Staal: Staal.w@hsleiden.nl

Een uniek moment: de Schulden2Daagse met de opleidingen SW en SJD

Integraal, internationaal, multidisciplinair. Zo zou je de schulden2daagse van afgelopen maandag 14 en dinsdag 15 maart kunnen omschrijven. Studenten van de Erasmus Hogeschool uit Brussel, van onze opleidingen SJD (Sociaal Juridische Dienstverlening) en SW (Sociaal Werk), docenten uit Brussel en Leiden, professionals uit de regio en medewerkers van de Werkplaats Sociaal Domein van hogeschool Leiden werden twee dagen ondergedompeld in de problematiek rond armoede en schulden. Leer [hier](#) verder.

Meer informatie? Ronald Schurer: Schurer.r@hsleiden.nl



Inspirerende Learning Community stagiairs Social Work en huisartsen i.o. LUMC

Op 22 maart vond dit studiejaar alweer de tweede ontmoeting plaats tussen studenten social work die in de wijk stage lopen en huisartsen in opleiding van het LUMC. Deze ontmoetingen worden al enkele jaren door hogeschool Leiden en het LUMC georganiseerd, in totaal vier per jaar. We hopen dat de studenten elkaar hierdoor ook straks – als afgestudeerd professional – goed weten te vinden. En dat is nodig, want de complexe problematiek van de cliënten in de wijk vereist goede (interprofessionele) samenwerking.

Lees [hier](#) meer over de ontmoetingen in de Learning Community namens Lisette Blom: blom.l@hsleiden.nl



Wijzer in de Wijk: nieuws over Stevenshof Vitaal



Nu we in het project Wijzer in de Wijk toegaan naar de afrondende fase is het leuk om te zien hoe het succes van Stevenshof Vitaal wordt opgepakt als een doorlopende integrale samenwerking binnen de wijk Stevenshof in Leiden. In februari vond er een bestuurdersbijeenkomst plaats waarbij de bestuurders van alle betrokken praktijk partners met elkaar in gesprek gingen. Hierbij waren alle belangrijke spelers uitgenodigd: partners uit het sociaal domein, gezondheidszorg, zorgverzekeraar, de gemeente en de Werkplaats Sociaal Domein. [Lees verder](#)

Twintig organisaties tekenen voor Positieve Gezondheid in Zuid-Holland Noord

Vanuit een intensieve samenwerking tussen De Werkplaats Sociaal Domein en de Alliantie Positieve Gezondheid was het op 22 maart 2022 weer tijd voor een inspirerende online bijeenkomst. Het Leeratelier Positieve Gezondheid bestaat alweer ruim een jaar en dat vroeg om een bijzondere invulling. Tijdens dit vierde leeratelier op 22 maart 2022 hadden we Machteld Huber, grondlegger van het gedachtegoed Positieve Gezondheid en oprichter van het [Institute for Positive Health \(iPH\)](#) als gastspreker. Na een korte presentatie over 'impact maken met Positieve Gezondheid' richtte zij het woord tot de 91 deelnemers en moedigde hen aan om tijdens deze bijeenkomst hun brede kennis en ervaring met elkaar te delen. [Lees verder.](#)

In [dit filmpje](#) zie je alle bestuurders die de gedachtegoed Positieve Gezondheid in de regio ondersteunen.

Op donderdag 9 juni zal het vijfde Leeratelier Positieve Gezondheid plaatsvinden op Hogeschool Leiden. Meer informatie is te verkrijgen bij Suzanne Lagerweij: Lagerweij.s@hsleiden.nl

Kennisplatform Seniorvriendelijke stad Project: Bridging the gap

In het Kennisplatform Monitor Seniorvriendelijk Den Haag is stilgestaan bij het Europese project Bridge the Gap!, over sociaal én digitaal meedoen. “Ik heb geleerd om niet meer bang te zijn om digitaal te gaan” en “Nu weet ik hoe ik op internet kan zoeken naar meer informatie”. Dit zijn enkele uitspraken uit de evaluatie van de workshops voor ouderen. De training is ontwikkeld door AFEdeMy en partners in het Erasmus+ project Bridge the Gap!. In het project leren ouderen digitale vaardigheden, direct gerelateerd aan wat zij belangrijk vinden en nodig hebben in de seniorvriendelijke stad. Een aanpak die werkt om ouderen te leren sociaal én digitaal mee te doen. Van augustus tot en met november 2021 vonden in Den Haag en Gouda in 3 groepen tweewekelijks 6 workshops plaats over Sociaal en Digitaal Meedoen door Ouderen. Er is veel vraag naar trainingen voor digitale vaardigheden, waarbij het oefenen onderdeel is van de dagelijkse praktijk in het dagelijks leven. En niet omgekeerd. Er is nu al een vervolg gestart: laaggeletterden leren op hun mobiel de spreekfunctie te gebruiken en naar de antwoorden te luisteren. [Meer lezen](#)



Hoe seniorvriendelijk is Den Haag? Resultaten van een kwalitatief onderzoek

De gemeente Den Haag is sinds 2015 een seniorvriendelijke stad. De gemeente liet in 2020 een enquête uitvoeren om te onderzoeken hoe oudere burgers aankijken tegen de seniorvriendelijkheid van de stad. Er werd een onderzoek uitgevoerd onder een brede groep senioren in de stad. De totaalscores van de [seniorvriendelijkheid van Den Haag](#) waren bevredigend.



[Verder lezen](#) van Hoof, J., van den Hoven, R.F.M., Hess, M., van Staalduinen, W.H., Hulsebosch-Janssen, L.M.T., Dikken, J. (2022).

Leeratelier beeldbellen in het Sociaal Domein: Hoe dan?

In samenwerking met het Living Lab Sociaal Domein en Technologie, heeft er binnen de Werkplaats Sociaal Domein een online 'leeratelier' beeldbellen plaatsgevonden. Yvonne van Zaalen, (Lector relationele zorg, de Haagse Hogeschool) nam de genodigden mee in het beter begrijpen van tegenstrijdigheden in het verkrijgen en behouden van een relatie en een oprechte verbinding. Zo is het beeld bij beeldbellen misschien dichtbij, maar de persoon ver weg. Of terwijl we verbinding zoeken door zelf naar die persoon te kijken, maken wij juist geen oogcontact met de ander. Daarvoor hebben we 'onnatuurlijk' de camera in te kijken.

Uitdagingen en tips kwamen haar voren onder deskundige begeleiding van Myriam Limper (Expert online hulpverlening) Denk aan: Hoe houden we beeldbellen veilig, toegankelijk, bruikbaar voor de huidige en toekomstige professionals en de gebruiker? We hebben tijd om te oefenen, tijd om te organiseren, creativiteit, erkenning van de noodzaak, inzet en digitale durf nodig.

Welkom aan boord

"Je kunt het niet alleen, het is de kunst van het samen"

Op 24 Januari vond het online leeratelier Planet Care binnen de Werkplaats Sociaal Domein Den Haag - Leiden plaats als afronding van een leertraject van studenten van the art of caring begeleid door WoonZorg Haaglanden en docenten van de Haagse Hogeschool. Tijdens het atelier lieten de docenten van de minor 'the art of caring' Andries Hiskes en Tom Maassens ons nadenken aan de hand van de film 'Amour' over wat we verstaan onder zorg, wat is de kunst van het zorgen en wie bepaalt wanneer we het zorgen noemen?

Acht van de deelnemende studenten aan het leertraject presenteerden hun ontworpen product 'bearing of caring', waarin ze hun opgedane kennis bundelde om een product te ontwerpen voor de doelgroep 'zorgverleners'.

Onderzoeker Arno Doornebosch nam ons mee in de resultaten van zijn onderzoek naar samenwerking tussen professionals, patiënten en naasten in de langdurige zorg.

Meer [lezen](#) over de opbrengsten van dit leeratelier.



Studenten presenteren uitkomsten interviews met ouderen met laag inkomen

In 2020 en 2021 zijn studenten Social Work van de Haagse Hogeschool voor het onderwijsproject 'Kwaliteit van Leven' actief geweest binnen projecten van de Werkplaats Sociaal Domein. Centraal in 2021 stond daarin het afnemen van interviews onder ouderen met een migratieachtergrond die rond moeten komen van een laag inkomen.

Eind januari zijn middels posterpresentaties de eerste bevindingen gepresenteerd. Uit de presentaties komt o.a. naar voren dat veel respondenten zich in hun dagelijks leven geconfronteerd zien met ernstige financiële belemmeringen, over een beperkt sociaal netwerk beschikken, slechts in zeer beperkte mate een beroep doen op maatschappelijke instanties en eigenlijk geen uitzicht hebben op verbetering van hun situatie.

In een volgende fase zullen de bevindingen gedeeld worden met de betrokken partnerorganisaties en zal gezien worden op welke wijze maatschappelijke organisaties in de stad hierop in zouden kunnen spelen. Bekijk [hier](#) de posterpresentatie.

Filmmak(k)ers – In gesprek met beleidsmedewerkers en senioren

De filmmak(k)ers hebben niet stilgezeten. Het groepje ouderen maakte vorig jaar zelf een documentaire over wonen op leeftijd in Delft. Nog steeds zetten zij zich in licht te werpen op het perspectief van ouderen zelf. Uitgenodigd door de Gemeente Delft, gingen de filmmak(k)ers nu in gesprek met gemeenten en andere marktpartijen over doorstroming van senioren op de woningmarkt tijdens een bijeenkomst van Platform 31. *“Ik had nooit gedacht dit nog te doen op mijn leeftijd!”*, aldus een van de filmmak(k)ers. Het onderwerp wordt voortgezet op 23 april tijdens de informatiemarkt Langer zelfstandig thuis wonen, waar de film opnieuw vertoond wordt en filmmak(k)ers in gesprek gaan met andere senioren.

Senioren filmen met hun tablet leeftijdsgenoten

Het project dateert uit september 2019: zeven senioren trokken de wijk Tuinstad/Staalwijk in Leiden in om een kort documentaire filmpje te maken met als thema: Langer wonen van ouderen in de eigen leefomgeving. Het was een initiatief van het Ouderenberaad Zuid-Holland Noord en de Hogeschool Leiden, ondersteund door filmprofessionals van de Bromet Filmschool.



Lees [hier](#) verder.

Swipen met van die houten schijfjes



Binnen het project Haags Ontmoeten is er contact tussen jong en oud. Eerstejaars Studenten van de opleiding Social Work van de Haagse Hogeschool gaan in gesprek met ouderen op Haags Ontmoeten locaties en maken mooie portretten van de ouderen. Zij volgen de onderwijsmodule ‘de vraag achter de vraag’, waarin ze in het onderwijs leren kijken naar mensen en werken met mensen. Tijdens het project maken ze op basis van de gesprekken met ouderen, portretten van hen en de studenten leren de ouderen ook beter te begrijpen en andersom.

Om de favoriete activiteit van een van de ouderen goed te begrijpen vertaalde een student Sjoelen in: ‘Ow dat is dat swipen met van die schijfjes op een plank’. Het schooljaar 2020 /2021 mag dan uitdagend zijn geweest voor het project vanwege de Corona maatregelen. Er zijn toch inspireerde gesprekken gevoerd met portretten als resultaat. Wil je meer informatie over het project Haags Ontmoeten? In de [Haags Ontmoeten rapportage](#) lees je er meer over en zijn een aantal portretten van ouderen gemaakt door studenten gedeeld.

LEESTIPS

Bestaanszekerheid: van praten naar doen

Herstel van bestaanszekerheid, meer kansengelijkheid, gezonder leven gemakkelijker maken: het sociaal domein staat voor een grote opdracht. De Associatie Werkplaatsen Sociaal Domein boog zich over deze vraag tijdens het event Landelijke Werkplaats op 17 maart 2022.

Hoe ervaren mensen met dementie en mantelzorgers de zorg- en dienstverlening ?

Met behulp van een 'klantreis' methodiek zijn in Alphen aan de Rijn de ervaringen in kaart gebracht van mensen met dementie en mantelzorgers van andere personen met dementie. Deze resultaten vormden de input voor workshops met professionals en verbeterplannen. Dit artikel in Geron (december 2021) beschrijft de resultaten van het kwalitatieve onderzoek naar de perspectieven van de doelgroep.

Von Faber, M. van der Pas S. (2021). Klantreis dementie. Ervaringen met zorg en ondersteuning van ouderen met dementie en hun mantelzorgers.

SAVE THE DATE

7 juni: Leeratelier Armoede en Schulden 15:00-18:00 uur, Hogeschool Leiden

9 juni: Leeratelier Positieve Gezondheid 15:00-18:00 uur, Hogeschool Leiden

AAN- OF AFMELDEN NIEUWSBRIEF

Aan- of afmelden voor de nieuwsbrief kan door een e-mail te sturen naar Wendy van Lienden:

lienden.van.w@hsleiden.nl